

Ysgol Gyfun Gymunedol Penweddig

**Cynllun Cydraddoldeb Strategol Ysgol
2016 – 2020**

Cynllun Cydraddoldeb Strategol a gytunwyd gan y llywodraethwyr:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. Hughes', with a long horizontal flourish underneath.

(Llofnodwyd gan y Cadeirydd)

10 Ionawr 2017

Cynllun i'w adolygu: Ionawr 2018.

Cynnwys ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol (CCS)

1.	Ein cymeriad, gwerthoedd, blaenoriaethau ac amcanion nodedig	3
	1.1 Gwerthoedd yr ysgol	
	1.2 Nodweddion ein hysgol	
	1.3 Prif ffrydio cydraddoldeb mewn polisi ac arfer	
	1.4 Pennu ein hamcanion cydraddoldeb	
2.	Cyfrifoldebau	6
	2.1 Corff Llywodraethu	
	2.2 Uwch Dîm Arweinyddiaeth	
	2.3 Staff – addysgu ac nad ydynt yn addysgu	
3.	Casglu gwybodaeth ac ymgysylltu	7
	3.1 Diben a phroses	
	3.2 Mathau o wybodaeth a gesglir	
	3.3 Ymgysylltu	
4.	Asesiad Effaith Cydraddoldeb	8
5.	Amcanion a Chynlluniau Gweithredu	8
6.	Cyhoeddi ac adrodd	9
7.	Monitro ac Adolygu	9

Atodiadau

Atodiad 1 Amcanion Cydraddoldeb Rhanbarthol

Atodiad 2 Amcanion Cydraddoldeb a Chynllun Gweithredu'r Ysgol

Atodiad 3 Cynllun Mynediad yr Ysgol (defnyddiwch y cynllun cyfredol ar gyfer 2016-2020)

1. Ein Cymeriad, Blaenoriaethau ac Amcanion Nodedig

1.1 Gwerthoedd yr ysgol

Yn *Ysgol Gyfun Gymunedol Penweddig*, rydym yn ymrwymedig i sicrhau cydraddoldeb addysg a chyfle i'r holl ddisgyblion, staff, rhieni a gofalwyr sy'n derbyn gwasanaethau gan yr ysgol, ni waeth beth yw eu hanabledd, hil, rhyw, oedran, tueddfryd rhywiol, crefydd neu gred, aillbennu rhywedd, beichiogrwydd a mamolaeth, statws priodasol neu bartneriaeth sifil. Rydym yn ceisio datblygu diwylliant o gynhwysiad ac amrywiaeth sy'n galluogi pawb sy'n gysylltiedig â'r ysgol i deimlo'n falch o'i hunaniaeth, a chyfranogi'n llawn ym mywyd yr ysgol.

Caiff cyflawniad disgyblion ei fonitro, a byddwn yn defnyddio'r data hwn i gefnogi disgyblion, codi safonau a sicrhau addysgu cynhwysol. Byddwn yn mynd i'r afael â gwahaniaethu drwy hyrwyddo cydraddoldeb yn gadarnhaol, herio bwllo ac ystrydebau a chreu amgylchedd sy'n hyrwyddo parch at bawb. Yn *Ysgol Gyfun Gymunedol Penweddig*, credwn fod amrywiaeth yn gryfder y dylid ei barchu a'i ddathlu gan bawb sy'n addysgu, ac yn dysgu yma, ac yn ymweld â'r ysgol.

1.2 Nodweddion ein hysgol

Lleolir Ysgol Gyfun Penweddig yn nhref Aberystwyth, ac mae'n gwasanaethu'r dref a'i thalgylch wledig, Mae Penweddig yn ysgol o 591 o ddisgyblion gyda 126 o ddisgyblion yn y chweched dosbarth. Dena'r Ysgol ddisgyblion o ardal eang o Fachynlleth yn y Gogledd i Dregaron yn y Dwyrain ac Aberaeron yn y de.

Ysgol benodedig gyfrwng Gymraeg yw Penweddig. Disgrifir yr Ysgol fel Ysgol categori 2a yn ôl diffiniadau Llywodraeth Cymru. Cynigir pob pwnc drwy gyfrwng y Gymraeg.

Darperir ar gyfer disgyblion sydd am astudio Mathemateg a Gwyddoniaeth trwy gyfrwng y Saesneg hyd at Safon Uwch. Yn gynyddol, mae'r Ysgol yn denu disgyblion nad ydynt o gefndir ysgolion sy'n Dysgu trwy gyfrwng y Gymraeg. Bwriedir ail sefydlu canolfan drochi ar gampws yr ysgol er mwyn cwrdd â'r galw cynyddol hwn.

Mae gan yr Ysgol adnoddau da o ran safon yr adeilad, cyfleusterau chwaraeon ac adnoddau TGCH ac addysgu a Chynllun Mynediad Anabledd.

Mae'r ysgol yn gyson yn ngrŵp 1 o ran PYD, gan amrywio ar ei isaf yn 2.8% yn 2012 hyd at ei uchaf yn 5.4% yn 2016. Bu gostyngiad yn niferoedd disgyblion ar y gofrestr anghenion dysgu ychwanegol dros y dair blynedd ddiwethaf. Bellach, mae'r ganran ar y gofrestr ADY yn llai na'r ganran cyfartalog sirol.

Datganiad polisi cyffredinol

Nod yr ysgol yw sicrhau fod pob plentyn yn cyflawni ei botensial/ ei photensial beth bynnag bo ei allu/ ei gallu, cefndir neu iaith y cartref.

Mae'r ysgol hon yn gwrthwynebu pob math o ragfarn a gwahaniaethu ac yn cydnabod bod gan ddisgyblion wahanol anghenion, gofynion ac amcanion. Hyrwyddwn gysylltiadau da a chyd-barch o fewn a rhwng ein disgyblion, staff, llywodraethwyr a'r rhieni, rhai sy'n gofalu am a gwarcheidwaid ein disgyblion, beth bynnag fo eu tarddiad ethnig, rhyw, oedran, statws priodasol, cyfeiradaeth rhywiol, anabledd, newid o ran rhyw, crefydd neu anffyddiaeth, iaith, cenedl, cyfrifoldeb am unrhyw ddibynyddion neu am unrhyw reswm arall nas gellir dangos bod cyfiawnhad drosto.

Mae'r ysgol yn cydnabod y ceir cymdeithasau amrywiol yng Nghymru a'r DU, yn cynnwys unigolion o lawer o wahanol gefndiroedd. Mae'n bwysig bod pob plentyn a'r holl bobl ifanc wedi eu paratoi'n ddigonol i fyw mewn cymdeithas mor amlddiwylliannol ac amrywiol.

Ein nod yn ein hysgol yw delio a gwahaniaethu a hyrwyddo cyfle cyfartal a chysylltiadau da ar draws pob agwedd o fywyd ysgol.

Gwnawn hynny trwy:

- greu ethos ble mae pob plentyn a pherson ifanc unigol yn teimlo ei fod yn cael ei werthfawrogi a'i fod yn ddiogel;
- creu ymdeimlad o hunan-barch a hyder yn ein plant a'n pobl ifanc, fel y gallant ddefnyddio'r rhinweddau hyn i ddylanwadu ar eu perthynas ag eraill;
- bod a disgwyliadau cyson uchel o blant a phobl ifanc yn eu hymddygiad ac yn eu dysg;
- lleihau rhwystrau i ddysgu, fel y gall pob plentyn ac unigolyn ifanc dderbyn yr un cyfle igyflawni;
- sicrhau ystyriaeth addas a cytbwys i anghenion dysgu pob plentyn ac unigolyn ifanc, trwy ein cynlluniau gwaith a'n cynlluniau gwers;
- adnabod gweithdrefnau eglur ar gyfer delio'n gyflym a digwyddiadau o ymddygiad gwahaniaethol;
- creu hyder ymhlith plant a phobl ifanc a staff i herio ymddygiad rhagfarnlyd ac ymosodol;
- herio stereoteipiau a hyrwyddo delweddau positif;

Rydym yn annog pob plentyn a phawb ifanc i ddeall, parchu a gwerthfawrogi unigolion a hunaniaeth, diwylliannau a chredoau pobl maent yn anghyfarwydd a hwy er mwyn eu paratoi ar gyfer bywyd mewn cymdeithas amryfal

1.3 Prif ffrydio cydraddoldeb mewn polisi ac arfer

Yn ogystal â'r camau penodol a amlinellir yn y cynllun hwn, mae'r ysgol yn gweithredu cyfle cyfartal yn ei harfer o ddydd i ddydd yn y ffyrdd canlynol.

Rydym yn ceisio rhoi'r cyfle i bob disgybl lwyddo a chyrraedd y lefel uchaf o gyflawniad personol. I wneud hyn, byddwn yn:

- defnyddio data cyd-destunol i wella'r ffyrdd rydym yn darparu cefnogaeth i unigolion a grwpiau o ddisgyblion;
- monitro data cyflawniad yn ôl y nodweddion amrywiol a warchodir a chymryd camau mewn perthynas ag unrhyw fylchau;
- ystyried cyflawniad yr holl ddisgyblion wrth gynllunio ar gyfer dysgu yn y dyfodol a gosod targedau heriol;
- sicrhau cydraddoldeb mynediad i'r holl ddisgyblion a'u paratoi ar gyfer bywyd mewn cymdeithas amrywiol;
- defnyddio deunyddiau sy'n adlewyrchu amrywiaeth poblogaeth yr ysgol a'r gymuned leol o ran y nodweddion amrywiol a warchodir, heb ystrydebau;
- hyrwyddo agweddau a gwerthoedd a fydd yn herio ymddygiad hiliol a gwahaniaethol arall neu ragfarn;
- darparu cyfleoedd i ddisgyblion werthfawrogi eu diwylliant eu hunain a dathlu amrywiaeth diwylliannau eraill;
- ceisio cynnwys yr holl rieni wrth gefnogi addysg eu plant;
- annog trafodaeth yn yr ystafell ddosbarth a'r ystafell staff am faterion cydraddoldeb sy'n myfyrio ar ystrydebau cymdeithasol, disgwyliadau a'r effaith ar ddysgu;
- cynnwys dulliau addysgu ac ystafell ddosbarth sy'n briodol i boblogaeth yr ysgol gyfan, sy'n gynhwysol ac yn adlewyrchu ein disgyblion

1.4 Pennu ein hamcanion cydraddoldeb

Rydym yn cydnabod ein dyletswydd a'n cyfrifoldeb i sefydlu cydraddoldeb i'n holl ddysgwyr, staff, aelodau eraill cymuned yr ysgol a defnyddwyr gwasanaeth, ni waeth beth yw eu hil, rhyw, anabledd, ailbennu rhywedd, tueddfryd rhywiol, beichiogrwydd a mamolaeth, crefydd neu gred, priodas neu bartneriaeth sifil fel y'u diffinnir yn Neddf Cydraddoldeb 2012.

Diben ein **Cynllun Cydraddoldeb Strategol (CCS)** yw cyflawni'r dyletswyddau i hyrwyddo cydraddoldeb i bobl â 'nodweddion a warchodir', a gwreiddio tegwch a chydaddoldeb yng nghalon cymuned ein hysgol ac ym mhob agwedd ar gynlluniau a pholisïau ein hysgol.

Wrth bennu'r amcanion cydraddoldeb ar gyfer yr ysgol hon, byddwn yn rhoi ystyriaeth briodol i ddyletswydd gyffredinol y Ddeddf Cydraddoldeb:

1. Dileu gwahaniaethu, aflonyddu, fictimeiddio ac unrhyw ymddygiad arall a waherddir o dan y Ddeddf;
2. Datblygu cyfle cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd a warchodir perthnasol a phobl nad ydynt yn ei rhannu; mae hyn yn golygu
  - a. dileu neu leihau anfanteision a ddioddefir gan bobl sy'n rhannu nodwedd a warchodir berthnasol sy'n gysylltiedig â'r nodwedd honno
  - b. cymryd camau i ddiwallu anghenion pobl sy'n rhannu nodwedd a warchodir berthnasol sy'n wahanol i anghenion y bobl nad ydynt yn ei rhannu
  - c. annog pobl sy'n rhannu nodwedd a warchodir berthnasol i gymryd rhan mewn bywyd cyhoeddus neu mewn unrhyw weithgaredd arall lle mae cyfranogaeth gan bobl o'r math yn anghymesur o isel
3. Meithrin perthnasoedd da rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd a warchodir berthnasol a'r bobl nad ydynt yn ei rhannu

Pennir ein CCS ac Amcanion Cydraddoldeb yng ngoleuni'r canlynol:

- Yr amcanion cydraddoldeb rhanbarthol a nodwyd yn **atodiad 1**;
- barn a fynegwyd gan randdeiliaid sydd wedi bod yn rhan o ddatblygu'r cynllun;
- materion sy'n codi o ganlyniad i ddadansoddi ein data disgyblion e.e. cyrhaeddiad bechgyn o'u cymharu â merched;

Bydd cyflwyno ein CCS yn cyfrannu at ein holl gamau gweithredu a'n hymrwymyiadau i:

- godi safonau;
- lleihau'r bwlch cyrhaeddiad mewn deilliannau i blant a phobl ifanc;
- gwella deilliannau fel y'u disgrifir yn y Cynllun Plant a Phobl Ifanc (CPPI);
- hyrwyddo cydlyniant cymunedol

Amlinellir Amcanion Cydraddoldeb yr Ysgol yn **adran 5 (t.8) ac Atodiad 2**.

2. Cyfrifoldebau

2.1 Corff Llywodraethu

Mae'r corff llywodraethu wedi nodi ei ymrwymiad i gydraddoldeb ac amrywiaeth yn y cynllun hwn, a bydd yn parhau i wneud popeth o fewn ei allu i sicrhau bod yr ysgol yn gwbl gynhwysol i ddisgyblion, ac yn ymateb i'w hanghenion, yn seiliedig ar y nodweddion a warchodir amrywiol. Mae'r Corff Llywodraethu yn:

- ceisio sicrhau na wahaniaethir yn erbyn pobl wrth iddynt wneud cais am swyddi yn ein hysgol
- cymryd yr holl gamau rhesymol i sicrhau bod amgylchedd yr ysgol yn rhoi mynediad i bobl ag anableddau, a hefyd yn ymdrechu i wneud cyfathrebu mor gynhwysol â phosib i rieni, gofalwyr a disgyblion
- sicrhau na wahaniaethir yn erbyn unrhyw blentyn pan fydd yn ein hysgol

Er mwyn cyflawni ei ddyletswydd adrodd, bydd y corff llywodraethu'n adrodd ar gynnydd y CCS bob blwyddyn, fel rhan o'i Adroddiad Blynyddol i rieni.

2.2 Uwch Dîm Rheoli (UDRh)

Mae'r UDRh yn hyrwyddo cydraddoldeb ac yn dileu gwahaniaethu drwy:

- roi CCS yr ysgol ar waith, gyda chefnogaeth y Corff Llywodraethu wrth wneud hynny;
- sicrhau bod yr holl staff yn ymwybodol o'u dyletswyddau o dan y ddeddf ac wedi'u hysbysu'n llawn am CCS ac amcanion cydraddoldeb ein hysgol;
- sicrhau bod yr holl baneli apwyntiadau'n ystyried y cynllun hwn, fel na wahaniaethir yn erbyn unrhyw un o ran cyfleoedd cyflogaeth neu hyfforddiant;
- hyrwyddo egwyddor cyfle cyfartal wrth ddatblygu'r cwricwlwm, a hyrwyddo parch at bobl eraill a chyfle cyfartal i gymryd rhan ym mhob agwedd ar fywyd yr ysgol;
- trin holl achosion triniaeth annheg ac unrhyw achosion o fwlio neu wahaniaethu, gan gynnwys digwyddiadau hiliol, yn ôl polisiâu'r awdurdod a'r ysgol
- sicrhau bod yr holl staff yn ymwybodol o hyn

2.3 Staff – addysgu ac nad ydynt yn addysgu

Mae'r ysgol yn ystyried cydraddoldeb i bawb yn gyfrifoldeb i bawb. Mae pob aelod o staff yn cyfrannu at sicrhau bod ein hysgol yn gymuned deg, gyfiawn a chydlynol drwy:

- sicrhau bod yr holl ddisgyblion yn cael eu trin yn deg, yn gyfartal a chyda pharch, a bydd yn cynnal ymwybyddiaeth o CCS yr ysgol;
- ymdrechu i ddarparu deunydd a fydd yn rhoi delweddau cadarnhaol yn seiliedig ar nodweddion a warchodir ac yn herio delweddau ystrydebol;
- herio unrhyw achosion o ragfarn, hiliaeth neu homoffobia, a chofnodi unrhyw ddigwyddiadau difrifol fel y rhagnodir ym mholisiâu'r ALI a'r ysgol e.e. adrodd am ddigwyddiadau hiliol;
- cefnogi gwaith staff atodol a chefnogi a'u hannog i ymyrryd mewn ffordd gadarnhaol yn erbyn unrhyw ddigwyddiadau gwahaniaethol

3. Casglu gwybodaeth ac ymgysylltu

3.1 Diben a phroses

Mae casglu gwybodaeth yn hanfodol i'n cefnogi i benderfynu pa gamau gweithredu i'w cymryd i wella cydraddoldeb a dileu gwahaniaethu yng nghymuned yr ysgol. Yn dilyn hyn, mae'r wybodaeth hefyd yn ein helpu i adolygu ein perfformiad, felly mae'n rhaid iddi fod yn ddigon manwl i'n galluogi i fesur sut rydym yn cyflawni ein dyletswyddau cydraddoldeb. Mae'r wybodaeth hefyd yn ein helpu i wneud asesiad effaith manwl gywir a nodi pa rai o amcanion yr ysgol a gyflawnwyd, a'r hyn y mae angen i ni ei wneud yn well.

Mae ymgysylltu hefyd yn seiliedig ar yr wybodaeth a gasglwyd ynghylch cynrychiolaeth grwpiau gwahanol. Rydym yn ceisio gwneud hyn mor llawn â phosib wrth gydnabod materion sensitifrwydd o ran y gwahanol nodweddion a warchodir. Rydym yn cymryd camau penodol i sicrhau bod plant a phobl ifanc anabl, rhieni a gofalmwyr yn cael eu cynnwys yn ôl eu hawl. Y rheswm pam mae'r cynnydd hwn yn bwysig yw er mwyn deall holl amrywiaeth anghenion cymuned yr ysgol.

3.2 Mathau o wybodaeth a gesglir

Mae'r amrywiaeth eang o wybodaeth a gesglir i gefnogi ein cynllunio a chymau i hyrwyddo cydraddoldeb a dileu gwahaniaethu yn cynnwys y canlynol:

- dadansoddi'r ymatebion a dderbyniwyd gan ddisgyblion, rhieni/gofalmwyr, staff, llywodraethwyr a grwpiau cymunedol yn dilyn dosbarthu holiadur i bennu materion cydraddoldeb. Nid yw'r cwestiynau a gynhwysir yn yr holiadur yn amlygu nodweddion a warchodir penodol, ond maent yn ceisio barn gyffredinol rhanddeiliaid;
- nodi plant a phobl ifanc, rhieni, gofalmwyr, staff a defnyddwyr eraill yr ysgol sy'n cynrychioli'r nodweddion a warchodir gwahanol, os yw'n bosib ac yn briodol. Mae hyn yn ein helpu i ddatblygu a monitro'r cynllun. Gwneir ymdrechion cynhwysfawr a sensitif i gasglu gwybodaeth gywir a bodloni gofynion diogelu data, yn ogystal â'n dyletswydd i sicrhau gwybodaeth gywir sy'n ymwneud ag ethnigrwydd a mamiaith;
- cyrhaeddiad disgyblion a data cynnydd sy'n ymwneud â grwpiau gwahanol;
- ceisio barn plant a phobl ifanc a'u cynnwys mewn ffordd sy'n gweld gwerth i'w cyfraniad;
- gwybodaeth am sut mae grwpiau gwahanol yn cael mynediad i'r cwricwlwm cyfan a sut maent yn gwneud dewisiadau rhwng y dewis o bynciau;
- dewisiadau chwaraeon a gweithgareddau fesul grŵp;
- gweithgareddau cyfoethogi fesul grŵp
- dadansoddi data gwaharddiadau wedi'i ddadansoddi fesul grŵp;
- cofnodion bwlio ac aflonyddu ar sail unrhyw fater cydraddoldeb
- data ar recriwtio, datblygu a chadw gweithwyr;
- canlyniadau gweithgareddau sy'n hyrwyddo ymgysylltu cymunedol a chydlyniant cymunedol;
- canlyniadau camau a gymerwyd i sicrhau cynnwys rhieni ac eraill y nodwyd ei bod yn anodd ymgysylltu â hwy;

3.3 Ymgysylltu

Mae'r ysgol yn cynnwys **rhanddeiliaid** gan gynnwys plant a phobl ifanc, staff, rhieni/gofalmwyr, llywodraethwyr a phobl eraill sy'n defnyddio'r ysgol o ran dyletswyddau cydraddoldeb. Rydym yn ystyried dulliau cyfathrebu o ddewis y rhai rydym yn ymgynghori â hwy e.e. deunydd a gyfieithwyd neu gyfleusterau dehongli ar gyfer pobl anabl neu'r sawl y mae Saesneg yn iaith ychwanegol iddynt neu sydd newydd gyrraedd y wlad hon.

Ystyrir barn rhanddeiliaid a grwpiau eraill sy'n ymwneud â chydraddoldeb o ddirif wrth i ni bennu blaenoriaethau.

Caiff y polisi hwn ei ddatblygu mewn ymgynghoriad â'r canlynol:

Staff

Plant a Phobl Ifanc

Rhieni

Aelodau'r Bwrdd Llywodraethol

Grwpiau o'r Gymuned

Caiff y cynllun drafft ei gyhoeddi yn y Gymraeg a'r Saesneg ar y We ac mewn copi caled er mwyn hyrwyddo mynediad at y Cynllun.

4. Asesiad Effaith Cydraddoldeb

Mae asesiad effaith yn cyfeirio at adolygu'r holl gynlluniau a pholisïau presennol ac arfaethedig er mwyn ein helpu i weithredu i hyrwyddo cydraddoldeb ac i sicrhau nad yw unrhyw berson o dan anfantais o ganlyniad i weithgareddau'r ysgol oherwydd gwahaniaethu. Mae asesiadau effaith yn broses barhaus i sicrhau bod cynlluniau a pholisïau'r ysgol yn cael eu datblygu mewn ffordd gynhwysol a theg.

Fel rhan o gydymffurfio'r ysgol hon â dyletswyddau penodol y Ddeddf, byddwn yn parhau i gyflawni asesiad effaith o bob polisi a chynllun newydd cyn ei roi ar waith. Yn yr un modd, byddwn yn cyflawni asesiad effaith o'n polisïau a'n cynlluniau presennol pryd bynnag y cânt eu hadolygu. Yn y modd hwn, caiff asesiadau effaith eu cynnwys yn nhrefn adolygu a diwygio pob polisi'r ysgol.

Lle mae asesiadau effaith wedi'u cyflawni, byddant yn dylanwadu ar newidiadau i bolisi ac adolygiad y CCS ei hun.

5. Amcanion a Chynlluniau Gweithredu

Ein Hamcanion Cydraddoldeb dewisedig yw

1. Yn sgil dadansoddiad o gyrhaeddiadau disgyblion yr ysgol, rydym yn adeiladu ar gynlluniau i leihau'r bwloch rhwng cyrhaeddiad bechgyn a merched. Mae hwn yn un o flaenoriaethau yr Ysgol gyfan.
2. Sicrhau fod disgyblion sydd yn derbyn prydau ysgol am ddim yn cyrraedd eu potensial ym mhob agwedd o waith yr ysgol.
3. Mae'r Ysgol yn datblygu ac hyrwyddo dealltwriaeth disgyblion o'r nodweddion gwarchoddedig a phwysigrwydd Cydraddoldeb drwy wersi ABCh, Gwasanaethau'r Ysgol, Crefydd a Moeseg statudol, Munud i Feddwl boreol.

- Rydym yn annog pob plentyn a pherson ifanc i ystyried yr ystod llawn o opsiynau pynciol a phrofiadau gwaith sydd ar gael yn y dyfodol a dewisiadau addysg bellach er mwyn sicrhau na chaiff unigolion neu grwpiau penodol eu stereoteipio.

Mae gennym gynlluniau gweithredu sy'n cynnwys yr holl nodweddion a warchodir perthnasol (Atodiad 2). Mae'r rhain yn disgrifio sut rydym yn cymryd camau i gyflawni'r dyletswyddau cyffredinol a phenodol.

Mae ein Cynlluniau Gweithredu wedi'u croesgyfeirio â Chynllun Gwella'r Ysgol ac Hunan Arfarniad yr Ysgol, sy'n sicrhau eu bod yn cael eu gwirio, eu monitro a'u gwerthuso'n drefnus.

Mae'r cynlluniau gweithredu'n dangos:

- amcanion a champau gweithredu penodol
- effaith ddisgwyliedig a dangosyddion cyflawniad (meini prawf)
- amserlenni clir
- gan bwy y mae'r cyfrifoldeb arweiniol
- goblygiadau o ran adnoddau
- dyddiadau penodol ar gyfer asesiad effaith ac adolygiad.

Mae'r ysgol yn gwerthuso effeithiolrwydd y CCS yn rheolaidd, drwy'r corff llywodraethu a chydag Estyn pan gaiff yr ysgol ei harolygu.

6. Cyhoeddi ac adrodd

Mae'r ysgol yn darparu copi o'i CCS a'i chynllun gweithredu i gyflawni ei hamcanion cydraddoldeb mewn amrywiaeth o fformatau ac yn sicrhau ei fod ar gael i rieni/gofalwyr ac eraill, gan gynnwys y sawl y nodir ei bod yn anodd ymgysylltu â hwy. Mae prosiectws yr ysgol yn cynnwys cyfeiriad at y CCS a'r gwerthoedd sy'n sail iddo.

Mae'r ysgol yn cyflwyno adroddiad blynyddol ar y cynnydd a wnaed ar y cynlluniau gweithredu ac effaith y CCS ei hun ar ethos yr ysgol ac arfer yn yr ysgol. Cyflawnir hyn fel rhan o Adroddiad Blynyddol y Llywodraethwyr.

Caiff yr holl ddata a gesglir ei ddefnyddio at ddibenion dadansoddi tueddiadau', fesul nodwedd a warchodir, o ran perfformiad, defnyddio gwasanaethau a gynigir gan yr ysgol neu'r awdurdod lleol a'u boddhad ohonynt. Caiff gwybodaeth o'r fath ei storio ar wahân i wybodaeth bersonol sy'n nodi'r unigolyn. Er mwyn amddiffyn hunaniaeth yr unigolion pan gyhoeddir gwybodaeth am dueddiadau, ni chyhoeddir unrhyw gyfrif sy'n cynnwys llai na 5 unigolyn.

7. Monitro ac Adolygu

Fel rhan o'n cyfrifoldeb am fonitro'r CCS, rydym yn ymrwmo i:

- ailedrych ar yr wybodaeth a'r data a ddefnyddiwyd i nodi blaenoriaethau ar gyfer y CCS a'r cynlluniau gweithredu, a'i ddadansoddi. Mae hyn yn cynnwys defnyddio trosolwg o'r canlyniadau;
- defnyddio'r asesiadau effaith i sicrhau bod y camau gweithredu a gymerwyd yn cael effaith gadarnhaol ar draws yr holl nodweddion a warchodir, bod hyrwyddo cydraddoldeb yn ganolog i gynllunio'r ysgol a bod gwahaniaethu'n cael ei ddileu'n effeithiol.

Mae adolygu'r CCS yn cyfeirio'r gwaith o'i ddiwygio, pennu blaenoriaethau newydd a chynlluniau gweithredu. Mae'r broses hon yn parhau i:

- gynnwys amrywiaeth llawn o randdeiliaid;
- bod yn seiliedig ar dystiolaeth – defnyddio gwybodaeth a data mae'r ysgol wedi'u casglu a'u dadansoddi;
- defnyddio'r dystiolaeth i gynnal asesiad effaith manwl gywir a fydd yn cyfeirio blaenoriaethau

Ysgol Gyfun Gymunedol Penweddig

Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2016 - 2020

Atodiadau

- Atodiad 1 Amcanion Cydraddoldeb Rhanbarthol**
- Atodiad 2 Amcanion Cydraddoldeb a Chynllun Gweithredu'r Ysgol**
- Atodiad 3 Cynllun Mynediad Cyfredol yr Ysgol**

Amcanion Cydraddoldeb Rhanbarthol

Consortiwm Awdurdodau De-orllewin a Chanolbarth Cymru (swamwac)

1. Lleihau bylchau mewn cyrhaeddiad rhwng bechgyn a merched a rhwng grwpiau a warchodir eraill fel y'u nodir mewn data lleol

Mae ymchwil genedlaethol yn nodi anghydraddoldebau yn y lefelau cyrhaeddiad rhwng rhywiau ac ethnigrwydd a rhwng pobl anabl a'r rhai nad ydynt yn anabl. Mae bechgyn, disgyblion du, Bangladeshaidd a Phacistanaid a phlant anabl oll yn perfformio'n wael ar gyfartaledd o'u cymharu â grwpiau eraill.

2. Rhoi Canllawiau Gwrth-Fwlio newydd Llywodraeth Cymru ar waith a lleihau bwlio sy'n seiliedig ar hunaniaeth mewn ysgolion

Canfu Arolwg Cymru Gyfan o fwlio mewn ysgolion (LIC 2009) fod amrywiaeth o fwlio yn seiliedig ar hunaniaeth yn bresennol mewn ysgolion ledled Cymru. Mae enghreifftiau'n cynnwys 22% o ddisgyblion Blwyddyn 6 'a gafodd eu bwlio mewn ffordd homoffobig'; roedd 7% o ddisgyblion Blwyddyn 7 wedi cael eu 'bwlio mewn rhyw ffordd oherwydd anawsterau dysgu' a 3% 'wedi'u bwlio mewn rhyw ffordd oherwydd hil neu darddiad ethnig'.

2. Lleihau bylchau mewn lefelau presenoldeb rhwng gwahanol grwpiau a warchodir fel y'u nodir mewn data lleol

Mae gwaith yn mynd rhagddo ar hyn o bryd i wella dadansoddi data sy'n gallu nodi gwahaniaethau mewn tueddiadau presenoldeb rhwng grwpiau o ddisgyblion â gwahanol nodweddion a warchodir. Mae sawl adroddiad wedi'i gomisiynu'n genedlaethol sy'n archwilio presenoldeb plant Sipsiwn neu blant Teithwyr Gwyddelig. Canfu pob un fod presenoldeb yn is ymhlith y plant hyn.

3. Lleihau nifer y bobl ifanc NEET

Mae gan Gymru gyfran uwch o bobl heb fod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET) ymhlith y grŵp 16 i 24 oed na Lloegr. Mae bod yn NEET yn anfantais fawr i bobl ifanc.

4. Gwella mynediad i wybodaeth a mynediad corfforol i ysgolion a lleoliadau dysgu eraill i ddisgyblion, rhieni a staff

Mae'n rhaid bod Penaethiaid a Llywodraethwyr yn hyderus y gall yr holl ddisgyblion gael mynediad rhesymol i wasanaethau, ac nad ydynt o dan anfantais anghyfiawn am eu bod yn meddu ar unrhyw un o'r nodweddion a warchodir. Mae gan ysgolion Gynlluniau Mynediad Anabledd ar waith eisoes. Fodd bynnag, mae angen i ysgolion ac awdurdodau lleol, drwy ddyletswyddau cydraddoldeb y sector cyhoeddus, ddarparu ar gyfer anghenion yr holl grwpiau a warchodir, felly mae'r cwmpas yn ehangach na Chynlluniau Mynediad Anabledd.

5. Cynyddu ymwybyddiaeth o faterion cydraddoldeb ac amrywiaeth ymhlith disgyblion, staff a Llywodraethwyr.

Mae Arweiniad Anstatudol ar Ddyletswyddau Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn nodi bod 'rhaid i gorff a restrir yng Nghymru (gan gynnwys ysgolion) wneud trefniadau priodol i hyrwyddo gwybodaeth a dealltwriaeth o ddyletswyddau cyffredinol a phenodol ymhlith ei weithwyr.' Yng nghyd-destun yr ysgol, rydym am ehangu hwn i gynnwys disgyblion a Llywodraethwyr.

Ysgol Gyfun Gymunedol Penweddig

Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2016 - 2020

Amcanion Cydraddoldeb a Chynllun Gweithredu

Amcanion

1. Yn sgil dadansoddiad o gyrhaeddiadau disgyblion yr ysgol, rydym yn adeiladu ar gynlluniau i leihau'r bwlch rhwng cyrhaeddiad bechgyn a merched. Mae hwn yn un o flaenoriaethau yr Ysgol gyfan.
2. Sicrhau fod disgyblion sydd yn derbyn prydau ysgol am ddim yn cyrraedd eu potensial ym mhob agwedd o waith yr ysgol.
3. Mae'r Ysgol yn datblygu ac hyrwyddo dealltwriaeth disgyblion o'r nodweddion gwarchoddedig a phwysigrwydd Cydraddoldeb drwy wersi ABCh, Gwasanaethau'r Ysgol, Crefydd a Moeseg statudol, Munud i Feddwl boreol.
4. Rydym yn annog pob plentyn a pherson ifanc i ystyried yr ystod llawn o opsiynau pynciol a phrofiadau gwaith sydd ar gael yn y dyfodol a dewisiadau addysg bellach er mwyn sicrhau na chaiff unigolion neu grwpiau penodol eu stereoteipio.

Ein Hymchwil

Hunan Arfarniad Ysgol a Chynllun Gwella Ysgol

Gwybodaeth o Ymgysylltu:

Caiff y polisi hwn ei ddatblygu mewn ymgynghoriad â'r canlynol:

Staff

Plant a Phobl Ifanc

Rhieni

Aelodau'r Bwrdd Llywodraethol

Grwpiau o'r Gymuned

Bernir bod yr amcan hwn yn llwyddiannus os...

1. Ceir cynnydd yng nghyflawniad y bechgyn.
2. Canlyniadau arholiadau allanol yn cydynd gyda graddau targed disgyblion PYD.
3. UTRH i fonitro adnoddau, cyfleoedd sydd yn herio ystrydebau rhywiol yn ogystal â Holiaduron ac adborth oddi wrth ddisgyblion.
4. UTRH i fonitro dewis o opsiynau pynciol a lleoliadau profiad gwaith ac eu bod yn cyfateb i ddymuniadau disgyblion.

Monitro ac Adrodd

Bydd yr ysgol yn paratoi adroddiad blynyddol ar gynnydd yr amcanion a'r camau gweithredu hyn ar gyfer y Corff Llywodraethol, disgyblion, rhieni a staff.